

MISFERLISÁHÆTTA HJÁ REYKJAVÍKURBORG

KYNNING FYRIR MANNRETTINDA OG LÝÐRÆÐISRÁÐI 10. MARS 2022

FORSAGA

Samantekt miðað við helstu áhersluatriði

	Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Stjórn og yfirlit	Skuldbinding og staðfesting um heilindi og gott siðferði	▲	8
	Stuðningur við misferlisáættustjórnun	▲	14
	Mótun og innleiðing stefnu í misferlisáættustjórnun	▲	5
	Skilgreindar bodleiðir og ábyrgðaaðilar í allri starfsemi	▲	5
	Skráning stefnu og stjórnun á misferlisáættu	▲	6
	Samskipti um misferlisáættustjórnun á öllum stigum starfseminnar	▲	12
	Misferlisáættuleymi á viðeigandi stjórnunarstigi	▲	7
Misferlisáættumat	Öll starfsemi, svið, deildir, rekstrareiningar, verkferlar og starfshættir	▲	3
	Greining nær til innanhús og utanaðkomandi þátta	▲	2
	Nær til margra tegunda misferlis	▲	14
	Sérstakri athygli beint að tilvikum þegar stjórnendur ganga fram hjá verklagsreglum	▲	2
	Mat lagt á líkur á því að tiltekin áhættu raungerist og áhrif af því	▲	5
	Mat lagt á mismunandi áhættu með tilliti til deilda, starfsmanna, þrýstings og tækifæra (fraud triangle)	▲	7
	Greining á núverandi misferlisskipti og mat lagt á skilvirkni þess	▲	4
	Ákvörðun um viðbrögð við áhættu	▲	3
	Notkun tölvutækni, gagnagrunna og greiningartækni til að meta misferlisáættu og viðbrögð við áhættu	▲	3
	Reglulegt endurmat og breytingar á misferlisáættu metnar	▲	7
Skrásetning áhættumats	▲	1	
Misferlisskipti	Forvarnar og uppgötvunarefni til að fyrirbyggja misferli	▲	5
	Innbyggð og í samræmi við misferlisáættumat	▲	4
	Tekur mið af sérstöðu sveitastjórna og opinberra stofnana	▲	1
	Tekur mið af eftirlitsaðgerðum á mismunandi stigum starfseminnar	▲	3
	Notkun mismunandi samsettra eftirlitsaðgerða	▲	53
	Rýning þegar stjórnendur fara ekki að verklagsreglum	▲	3
Eftirlitsaðgerðir	Fyrirbyggjandi gagnagreiningar	▲	3
	Eftirlitsaðgerðir í samræmi við stefnu og ferli	▲	8
	Rannsóknarstaðlar og viðbrögð í misferlissókn	▲	28
	Framkvæmd rannsókna	▲	8
	Upplýsingamiðlun um niðurstöður rannsókna	▲	7
Rannsókn og aðgerðir	Afleiðingar úrbætur og aðgerðir	▲	8
	Mat á rannsóknarframkvæmd	▲	2
	Tekur mið af reglulegum og sértækum úttektum	▲	10
Stjórnendur	Tekur mið af atriðum sem varða afmörkun og tíðni úttekta	▲	2
	Setur viðeigandi mælingar viðmið	▲	4
	Tekur mið af þekktum misferlisskiptum auk nýrra mála	▲	3
	Rýni, upplýsingamiðlun og úrbætur á vanköntum	▲	7

- Minnisblað til borgarráðs í upphafi árs 2018
- Frummat á stöðu misferlisáættu skv. aðferðarfræði COSO
- Mikilvæg forsenda að heildstætt misferlisáættumat í starfsemi borgarinnar með tilliti til rekstrareininga, sviða og deilda var ekki til
- Stuðningur borgarráðs um að skipaðir yrðu starfshópar með það að markmiði að greina og leggja mat á áhættuþætti skv. aðferðarfræði og líkani sem ACFE og COSO hafa unnið
- Í meirihlutasáttmála 2018-2022 var sett fram eftirfarandi markmið:

„Innri endurskoðun ljúki greiningu á misferlisáættu innan borgarkerfisins og hún verði notuð sem grunnur að aðgerðum og vörnum gegn misferli og spillingu.“

AÐFERÐARFRÆÐI

COSO Rammi aðgerðir og meginþættir

Misferlisáhættu stjórnun - fimm meginþættir

Eftirlitsumhverfi	1. Reykjavíkurborg sýnir fram á skuldbindingu og staðfestingu um að starfsemin byggji á heilindum og góðu siðferði.
	2. Borgarstjórn/ráð sýnir fram á sjálfstæði og óhæði frá daglegum rekstri og hefur yfirsýn yfir þróun og virkni innra eftirlits.
	3. Yfirstjórn mótar og innleiðir stefnu, formlegt skipulag, skilgreindar boðleiðir, viðeigandi heimildir og ábyrgðaaðila til að markmiðum verði náð.
	4. Leitast verður við að laða að, þróa og halda í hæfa einstaklinga til að markmiðum verði náð.
	5. Uppbygging stjórnskipulags hjá félaginu er með þeim hætti að ábyrgð á innra eftirliti er tengd við starfskyldur starfsmanna.
Áhættumat	6. Sett verða skýr markmið til að framkvæmd greiningar og áhættumats verði í samræmi við markmið
	7. Greindir verða helstu áhættuþættir misferla fyrir öll svið borgarinnar til þess að skapa grundvöll ákvarðana um viðbrögð og áhættustjórnun.
	8. Greind verða hugsanleg tilvik misferla og áhætta metin
9. Borin kennsl á og mat lagt á breytingar sem geta haft umtalsverð áhrif á innra eftirlit.	
Eftirlitsaðgerðir	10. Val og þróun eftirlitsaðgerða sem eru til þess fallnar að minnka áhættu niður á ásættanlegt stigi í samræmi við markmið
	11. Val og þróun eftirlits með upplýsingakerfum til að styðja við markmið heildarinnar.
	12. Eftirlitsaðgerðir í samræmi við stefnu og markmið og væntingar
Upplýsingar og samskipti	13. Upplýsingar, öflun þeirra og gæði byggir á að upplýsingar séu viðeigandi og réttar, til að styðja virkni innra eftirlits
	14. Upplýsingamiðlun innanhús um markmið og ábyrgð á innra eftirliti til að styðja virkni innra eftirlits
	15. Upplýsingar og samskipti við utanaðkomandi aðila varðandi atriði sem hafa áhrif á virkni innra eftirlits
Vöktun og stjórnendaeftirlit	16. Þróun og ákvörðun um eftirfylgni og/eða sérstakar úttektir til fullvissu um að innri eftirlitsþættir séu til staðar og virkir
	17. Mat og upplýsingamiðlun um annmarka innra eftirlits sem upp koma til aðila sem bera ábyrgð á að umbótaaðgerðum innan hæfilegra tímamarka þ.á.m. yfirstjórnar og borgarráðs eftir því sem við á.

1. Reykjavíkurborg hrindir í framkvæmd og kynnir verkefni um stýringu á misferlisáhættu sem sýnir fram á væntingar borgarstjórnar, borgarráðs og yfirstjórnar borgarinnar og skuldbindingu um heilindi og siðferðisleg gildi varðandi stjórnun á misferlisáhættu.

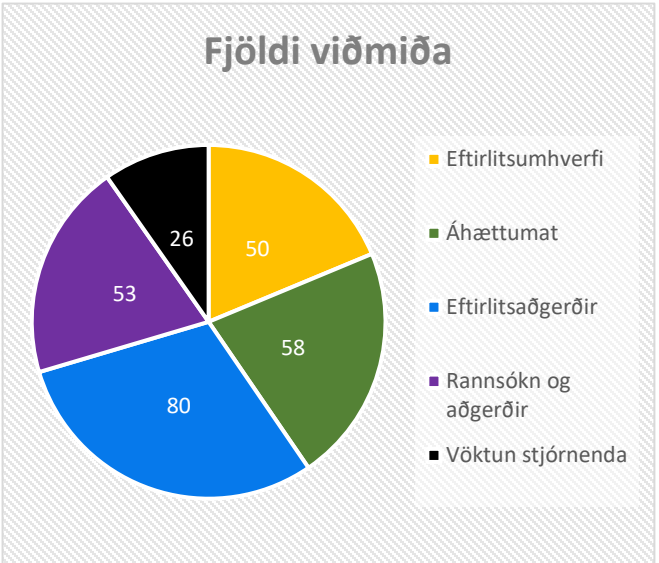
2. Viðtæk greining á misferlisáhættu, tegundir misferla, aðferðir, líkur á tilvikum og hugsanlegum áhrifum, eftirlitsaðgerðir og innleiðing aðgerða til að draga úr eftirstæðri misferlisáhættu.

3. Val, þróun og dreifing á fyrirbyggjandi og uppgötvandi eftirliti á misferli til að draga úr áhættu á tilvikum sem ekki eru uppgötvuð í tíma

4. Samskiptaferli fyrir ábendingar (misferlisgátt) um hugsanleg misferli, meðhöndlun ábendinga, rannsóknir og viðeigandi viðbrögð við misferli og innan hæfilegra tímamarka

5. Þróun og framkvæmd staðfestingarúttektar á því hvort fimm meginreglur misferlisáhættumats eru til staðar og virkar, hvort brugðist sé tímanlega við annmörkum í áhættustýringu við ábyrgðaraðila um að gripa til aðgerða þ.á.m. yfirstjórnar og borgarráðs

Fjöldi viðmiða

Innan COSO rammans eru fimm meginþættir. Samtals 266 viðmið

EFTIRLITSUMHVERFI - STJÓRNARFAR

Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Stjórn og yfirstjórn	Skuldbinding æðstu stjórnenda um misferlisáhættustjórnun	8
	Stuðningur við misferlisáhættustjórnun	14
	Mótun og innleiðing stefnu í misferlisáhættustjórnun	5
	Skilgreina hlutverk og ábyrgð stjórnenda í misferlisstjórnun innan stjórnskipulags borgarinnar	5
	Skrásetning misferlisáhættustjórnunar	6
	Samskipti um misferlisáhættustjórnun á öllum stigum starfseminnar	12

Vill að ráðuneyti skoði hvernig eigi að fara eftir siðareglum

Kolbrún Baldursdóttir, borgarfulltrúi Flokks fólksins, segir engan skyldugan til að samþykkja siðareglur eða fylgja þeim.

Stundin @stundin

Siðareglur fyrir borgarfulltrúa Reykjavíkur hafa verið staðfestar. Marta Guðjónsdóttir og fulltrúar minnihlutans segjast ekki hafa trú á að þær verði teknar alvarlega vegna spurninga Dóru Bjartar Guðjónsdóttur um fjárhagslega hagsmuni Eypórs Arnalds.

Þverbrotnar siðareglur borgarstjórnar

Af - Sme - Þann 25. september 2020 - Síðast uppfært 25. september 2020

EYJAN

Segir Dóru Björt hafa brotið siðareglur sekúndum eftir samþykkt þeirra: „Fullkomið siðleysi, taktleysi og barnaleg hegðun“

Ritstjórn Eyjunnar
Miðvikudaginn 19. júní 2019 14:50

- Skuldbinding æðstu stjórnenda, kjörinna fulltrúa og embættismanna almennt mikil.
- Viðhorfskönnun styður það mat IER að „tónninn á toppnum“ endurspegli siðlega hegðun og gott fordæmi.
- Nýjar siðareglur!
 - Háð huglægu mati – ekki hægt að skera úr um hvort meint brot á reglum hafi átt sér stað.
 - 33% borgarfulltrúa telja að um fylgni við siðareglur sé að ræða
 - yfir 50% telja að mikil þörf sé að hægt sé að leita ráðgjafar eða úrskurðar
 - IER telur að siðareglur skuli vera vel skilgreindar til að lágmarka tilvik um mismunandi túlkun og vísar á siðareglur alþingismanna

MISFERLISÁHÆTTUMAT - STJÓRNSÝSLA

Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Misferlisáhættumat	Þátttaka stjórnenda á viðeigandi stjórnunarstigi	7
	Innifelur starfsstöðvar, deildir, rekstrareiningar, verkferla og starfshætti	3
	Greining á innri og utanaðkomandi þáttum	2
	Misferli af ýmsu tagi	14
	Sérstök athygli gagnvart sniögöngu stjórnenda á verklagi og eftirlitsþáttum	2
	Mat á líkindum og áhrifum á að tiltekin áhætta raungerist	5
	Mat á starfsfólki eða deildum felur í sér allar hliðar svikaprihyrningsins (þrýstingur, hvati, tækifæri)	7
	Greining á núverandi misferliseftirliti og mat lagt á skilvirkni þess	4
	Ákvörðun um viðbrögð við áhættu	3
	Notkun gagnagreiningar og tækni fyrir misferlisáhættumat og viðbrögð	3
	Reglulegt endurmat og mat á breytingum á misferlisáhættu.	7
	Skrásetning áhættumats	1

- Starfshópar USK/SEA, ÍTR, MOF, VEL og SFS hafa lokið við greiningu á misferlisáhættu á sínu sviði.
- Rúmlega 100 áhættuatburðir skilgreindir
- Í upphaflegu frummati skorkorts voru flest áhersluatriði á rauðu
- Hópar meta áhættu og eftirstæða áhættu með tilliti til eftirlitsaðgerða.
- Eftirlitsaðgerðir byggja á verklagsreglum, siðareglum, lögum og stefnu.
- Ekki hefur komið upp sú staða að eftirstæð áhætta sé metin óásættanleg.
- Reglulegt endurmat; lagabreytingar, fjárhagslegt umhverfi eða breytingar.

Starfshópur um mat á misferlisáhættu hjá menningar- og ferðamálasviði

September 2019
IE17120001

Starfshópur um mat á misferlisáhættu hjá Umhverfis- og skipulagssviði og skrifstofu eigna og atvinnubrúnar

Júní 2018
IE17120001

Mat á misferlisáhættu hjá ÍTR

Þróttla- og lögmáttunavíð

Starfshópur um mat á misferlisáhættu hjá Velferðarsviði

Desember 2020
VEL2019000032

EFTIRLITSAÐGERÐIR

Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Misferliseftirlitsaðgerðir	Forvarnar og uppgötvunaraðgerðir til að fyrirbyggja misferli	5
	Samræming við misferlisáhættumat	4
	Sérstaða starfseminnar og viðeigandi verkferlar	1
	Mismunandi eftirlitsaðgerðir á mismunandi stigum starfseminnar	3
	Samhæfing eftirlitsaðgerða vegna misferlisáhættu	53
	Sniðganga stjórnenda framhjá eftirlitsaðgerðum	3
	Notkun fyrirbyggjandi gagnagreininga aðferða	3
	Eftirlitsaðgerðir eru bæði innbyggðar í stefnu, verkferlum og verklagsreglum	8

- Forvarnir borgarinnar til að koma í veg fyrir misferli
- Leitað var til sérfræðinga hjá mannauðssviði og fjármála- og áhættustýringasviði varðandi eftirlitsaðgerðir og verkferla.
- Litið til niðurstöðu úttekta IER á virkni innra eftirlits
- Viðhorfskannanir starfsmanna
- Almennt eru eftirlitsaðgerðir hannaðar með það að markmiði að koma í veg fyrir misferli, s.s. aðgreining starfa, tvöfalt samþykktuferli reikninga, staðfesting þjónustuumsókna o.sv.fr
- Frávikagreining fagsviða mikilvægur þáttur í uppgötvunareftirliti, þar sem samanburður á áætlun og raun fer fram.
- Tækifæri til styrkingar á eftirlitsaðgerðum, s.s. að nýta betur möguleika sjálfvirkar vöktunar og gagnagreiningar og samtímaeftirlit.

RANNSÓKN OG AÐGERÐIR

Áhersluatriði		Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Rannsókn og aðgerðir	Framkvæmd misferlissóknar og viðbragðsferli		28
	Framkvæmd rannsókna		8
	Upplýsingagjöf um rannsóknarniðurstöður		7
	Gripid til rétttra aðgerða		8
	Mat á framkvæmd rannsókna		2

- Rannsókn misferlismála á höndum IER
- Verkferlar og vinnulýsingar um meðferð ábendinga til staðar
- Uppljóstrunargátt – nafnleynd eða nafnleysi
- IER nýtur faglegs sjálfstæðis gagnvart allri stjórnslu borgarinnar.
- Athuga með frammistöðuviðmið við mat á framkvæmd til að meta skilvirkni og áhrif rannsóknaraðferða sem miðast við flækjustig hverrar rannsóknar
- Upplýsingar um áframhaldandi málsmeðferð eftir skýrslugjöf IER þarf að vera skilvirkari

STJÓRNENDARÝNI

Áhersluatriði		Niðurstaða			Fjöldi viðmiða
Stjórnendaryni	Viðvarandi og sértækt mat	Red	Yellow	Green	10
	Umfang og tíðni endurmats	Red	Yellow	Green	2
	Viðeigandi viðmið og mælikvarðar	Red	Yellow	Green	4
	Þekkt svikaskemu og ný misfertismál	Red	Yellow	Green	3
	Endurmat, samskipti og úrbætur á annmörkum	Red	Yellow	Green	7

- Úttektir IER fela m.a. í sér að kanna virkni eftirlitsaðgerða
- Reglulegt og viðvarandi mat þarf að vera markvissari að öðru leyti innan fagsviða
- Aðferðarfræðin um misferlisáhættustjórnun að gefin sé út aðgerðaáætlun sem einblýnir á áhættumestu tilvikin

SKORKORT MISFERLISÁHÆTTU

Frummat 2018

Samantekt miðað við helstu áhersluatriði

Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Stjórn og yfirstjórn	Skuldbinding og staðfesting um heilindi og gott siðferði	8
	Stuðningur við misferlisáhættustjórnun	14
	Mótun og innleiðing stefnu í misferlisáhættustjórnun	5
	Skilgreindar boðleiðir og ábyrgðaaðilar í allri starfseminni	5
	Skráning stefnu og stjórnun á misferlisáhættu	6
	Samskipti um misferlisáhættustjórnun á öllum stigum starfseminnar	12
Misferlisáhættumat	Misferlisáhættuleymi á viðeigandi stjórnunarstigi	7
	Öll starfsemi, svið, deildir, rekstrareiningar, verkferlar og starfshættir	3
	Greining nær til innanhús og utanaðkomandi þátta	2
	Nær til margra tegunda misferlis	14
	Sérstakri athygli beint að tilvikum þegar stjórnendur ganga fram hjá verklagsreglum	2
	Mat lagt á líkur á því að tiltekin áhætta raungerist og áhrif af því	5
	Mat lagt á mismunandi áhættu með tilliti til deilda, starfsmanna, brýstings og tækifæra (fraud triangle)	7
	Greining á núverandi misferlisefirliti og mat lagt á skilvirkni þess	4
	Ákvörðun um viðbrögð við áhættu	3
	Notkun tölvutækni, gagnagrunna og greiningartækni til að meta misferlisáhættu og viðbrögð við áhættu	3
	Reglulegt endurmat og breytingar á misferlisáhættu methar	7
	Skrásetning áhættumats	1
Misferlisefirlitsaðgerðir	Forvarnar og uppgötvunarefirlit til að fyrirbyggja misferli	5
	Innbyggt og í samræmi við misferlisáhættumat	4
	Tekur mið af sérstöðu sveitastjórna og opinberra stofnana	1
	Tekur mið af efitrlitsaðgerðum á mismunandi stigum starfseminnar	3
	Notkun mismunandi samsettra efitrlitsaðgerða	53
	Rýning þegar stjórnendur fara ekki að verklagsreglum	3
	Fyrirbyggjandi gagnagreiningar	3
	Efitrlitsaðgerðir í samræmi við stefnu og ferli	8
Rannsókn og aðgerðir	Rannsóknarstaðlar og viðbrögð í misferlisrannsókn	28
	Frákvæmd rannsókna	8
	Upplýsingamiðlun um niðurstöður rannsókna	7
	Afleiðingar úrbætur og aðgerðir	8
	Mat á rannsóknarfrákvæmd	2
Stjórnendaryrni	Tekur mið af reglulegum og sértækum úttektum	10
	Tekur mið af atriðum sem varða afmörkun og tíðni úttekta	2
	Setur viðeigandi mælingar viðmið	4
	Tekur mið af þekktum misferlisvæðingum auk nýrra mála	3
	Rýni, upplýsingamiðlun og úrbætur á vanköntum	7

Endurmetið 2021

Skorkort misferlisáhættu

Samantekt miðað við helstu áhersluatriði 2021

Áhersluatriði	Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Stjórn og yfirstjórn	Skuldbinding æðstu stjórnenda um misferlisáhættustjórnun	8
	Stuðningur við misferlisáhættustjórnun	14
	Mótun og innleiðing stefnu í misferlisáhættustjórnun	5
	Skilgreina hlutverk og ábyrgð stjórnenda í misferlisstjórnun innan stjórnskipulags borgarinnar	5
	Skrásetning misferlisáhættustjórnunar	6
	Samskipti um misferlisáhættustjórnun á öllum stigum starfseminnar	12
Misferlisáhættumat	Þáttaka stjórnenda á viðeigandi stjórnunarstigi	7
	Innifelur starfsstöðvar, deildir, rekstrareiningar, verkferla og starfshætti	3
	Greining á innri og utanaðkomandi þáttum	2
	Misferli af ýmsu tagi	14
	Sérstök athygli gagnvart sniðgöngu stjórnenda á verklagi og efitrlitsþáttum	2
	Mat á líkindum og áhrifum á að tiltekin áhætta raungerist	5
	Mat á starfsfólki eða deildum felur í sér allar hlíðar svikaprímyngsins (brýstingur, hvati, tækifæri)	7
	Greining á núverandi misferlisefirliti og mat lagt á skilvirkni þess	4
	Ákvörðun um viðbrögð við áhættu	3
	Notkun gagnagreiningar og tækni fyrir misferlisáhættumat og viðbrögð	3
	Reglulegt endurmat og mat á breytingum á misferlisáhættu.	7
	Skrásetning áhættumats	1
Misferlisefirlitsaðgerðir	Forvarnar og uppgötvunaraðgerðir til að fyrirbyggja misferli	5
	Samræming við misferlisáhættumat	4
	Sérstaða starfseminnar og viðeigandi verkferlar	1
	Mismunandi efitrlitsaðgerðir á mismunandi stigum starfseminnar	3
	Samhæfing efitrlitsaðgerða vegna misferlisáhættu	53
	Sniðganga stjórnenda framhjá efitrlitsaðgerðum	3
	Notkun fyrirbyggjandi gagnagreininga aðferða	3
	Efitrlitsaðgerðir eru bæði innbyggðar í stefnu, verkferlum og verklagsreglum	8
Rannsókn og aðgerðir	Frákvæmd misferlisrannsókna og viðbragðsferli	28
	Frákvæmd rannsókna	8
	Upplýsingagjöf um rannsóknamiðurstöður	7
	Gripidi til réttara aðgerða	8
	Mat á frákvæmd rannsókna	2
Stjórnendaryrni	Víðvarandi og sértækt mat	10
	Umfang og tíðni endurmits	2
	Viðeigandi viðmið og mælikvarðar	4
	Þekkt svikaskemu og ný misferlismál	3
	Endurmat, samskipti og úrbætur á anmörkunum	7

HVAÐ SVO?

- Heildstæð áhættustefna gefin út í júní 2021
- Misferlisáhætta flokkuð undir rekstraráhættu
- Greining áhættu og stjórnun hennar er stöðugt ferli. Vinnuskýrslan í heild sinni afhend skrifstofu áhættustýringar til frekari meðferðar og úrvinnslu
- IER mun undirbyggja áherslur borgarstjórnar varðandi misferlismál og í úttektum þar sem virkni eftirlitsaðgerða er könnuð
- Misferlis- og sviksemisáhætta verður ávörpuð hér eftir sem hingað til.

TAKK FYRIR

innriendurskodun@reykjavik.is

<https://www.innriendurskodun.is/>